

art3

www.aku.sk

Bratislavská derniera

s. 6

Svet cimbalu v knižnej podobe

s. 10

Edičná činnosť FMU AU r. 2018

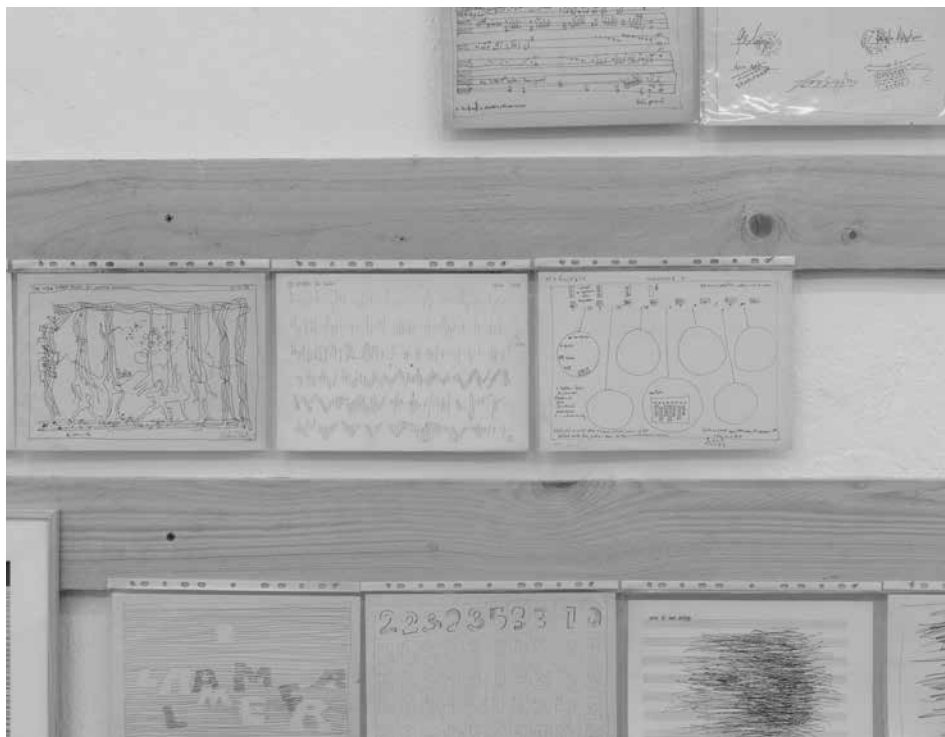
s. 18

Adamčiak, opäť!

Bratislavská SODA gallery poskytla v máji 2019 priestor pre prezentáciu diel, prevažne grafických partitúr a autorských zvukových objektov a nástrojov Milana Adamčiaka. Konceptiu výstavy ako prezentáciu svojho dlhoročného výskumu realizoval prof. MgA. Michal Murin, ArtD. (vedúci ateliéru Digitálne médiá Fakulty výtvarných umení, AU). Aktuálna výstava v SODA Gallery slovenskej verejnosti opäť pripomína a približuje tvorbu autora, ktorý vždy priťahoval pozornosť a inšpiroval mladé generácie. Vystavené zvukové objekty, grafické partitúry a hudobné projekty a koncepty sú len zlomkom veľmi intenzívnej a bohatšej tvorby.

Milan Adamčiak svoju tvorbu prezentoval už ako mladý autor, už v 60. rokoch, na festivaloch súčasnej hudby, na samostatných a kolektívnych výstavách a akciách mladých autorov, na ktorých spolupracoval prevažne s Róbertom Cyprichom, Alexom Mlynárčikom a neskôr aj s Júliusom Kollerom. Venoval sa experimentálnej, vizuálnej a konkrétnej poézii (1964 - 1972), grafickým partitúram, experimentálnej notácii a hudobno - priestorovým projektom (od 1966), projektom zvukových nástrojov a inštalácií, realizoval hudobné piesce, eventy a happenings, teatralizované hudobné performancie (už od 1962). Sústredil sa na konceptuálny prístup v hudbe a zostavil hudobných projektov realizoval len nepatrnú časť (od 1970). Svoje autorské DIY (Do It Yourself) zvukové objekty z bytového a kuchynského odpadu a domového náradia využíval v autorských elektroakustických kompozíciách aj pri výrobe zvukových podkladov pre rozhlasové relácie v Experimentálnom štúdiu Slovenského rozhlasu (od 1985). Svoje prvé zvukové objekty verejnosti uviedol na legendárnej výstave objektov a inštalácií Suterén (1989). So súborom Transmusic comp., kde používal svoje akustické objekty, realizoval viac ako 60 koncertov. Rekapitulačné výstavy

Akustické projekty a skice grafických (hudobných) partitúr Milana Adamčiaka
foto: Adam Šakový/SODA

v SNG (1996 - 2008) ho zaraďujú medzi významného slovenského akčného, konceptuálneho a intermediálneho umelca 60. - 80. rokov 20. storočia. V 90. rokoch Adamčiak zintenzívňoval svoje výstavné aktivity, čím kontinuálne potvrdzoval svoju prítomnosť na výtvarnej scéne. Jeho rozsiahlu intermedialnú a interdisciplinárnu tvorbu rekapituluje štvorzväzková monografia Archív I - IV, ktorú spracoval Michal Murin. Rozsiahla retrospektívna výstava Adamčiak, začni!, v koncepcii Michala Murina a Lucia Gregor Stach, sa uskutočnila v SNG (2017), dva mesiace po smrti autora.

Milan Adamčiak (*1946, Ružomberok - †2017, Žiar nad Hronom) sa narodil a vyrastal v Ružomberku. Hru na violončelo študoval na Konzervatóriu v Žiline (1962 - 1968). Hudobnú vedu absolvoval na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave (1968 - 1972). Pôsobil v Umenovednom ústave Slovenskej akadémie vied v Bratislave (1971 - 1991) a dvadsať rokov oficiálne vystupoval ako renomovaný muzikológ. Zúčastňoval sa medzinárodných konferencií, bol porotcom hudobných súťaží, písal kritiky o hudobných udalostiach na Slovensku, pripravil profily slovenských skladateľov pre Slovenský rozhlas a intenzívne publikoval odborné texty.

(IDM)

Zvuky / Kódy / Obrazy –

Akustický experiment ve vizuálním umění

Dům U Kamenného zvonu

5. 6. – 13. 10. 2019,

vernisaž 4. 6. / 18:00

Kurátorka:

Jitka Hlaváčková

Spolupráce:

Milan Guštar, Miloš Vojtěchovský

Vystavující umělci zo Slovenska:

Milan Adamčiak, Ladislav Kupkovič,

Peter Machajdík, Alex Mlynárčik,

Dezider Tóth, Michal Murin, Štěpán

Palla, Jozef Cseres a Jonáš Gruska

Výstavní projekt představí průřez dějinami zobrazení zvuku jako abstraktního fenoménu od doby avantgardy po současnost. Hlavní osou jeho koncepce je zmapování nejvýznamnějších směrů zvukového experimentu na poli vizuálního umění, a to jak obrazů a grafických partitur, tak zvukových instalací, akustických objektů, filmů či multimediálních projekcí. Na výběru z historického materiálu ukáže, jak zvuk nabývá barvu a tvar, stává se objektem nebo architekturou, a jaké psychologické, ale také fyzikální nebo matematické předpoklady předurčují jeho vizuální podobu. Výstava zároveň představí díla umělců, kteří v lokálním či mezinárodním kontextu posunuli uvažování o experimentu v umění. Mezi nejvýznamnější z autorů, jejichž díla se na výstavě objeví bude patřit například František Kupka, členové Bauhausu, John Cage a další představitelé hnutí Fluxus, Woody Vasulka, řada autorů grafických partitur, a také současní čeští i zahraniční autoři zvukových instalací nebo umělci zabývající se akustickou ekologií.

anotace doprovodného programu k výstavě:

Sonic Circuits

Doprovodný program Sonic Circuits rozšiřuje výstavu Zvuky / Kódy / Obrazy – Akustický experiment ve vizuálním umění o sérii koncertů, dílen a akcí, které se konají v koncertním sále v Domě U Kamenného zvonu, případně v tanečním sále paláce Colloredo-Mansfeld. Série začíná s předstihem už 26. března, a to koncertem britského hudebníka

a zvukového umělce Lee Pattersona. Ukončena bude v říjnu performancí švýcarské umělkyně Christiny Della Giustina. Dramaturgie programu se zaměřuje na několik výrazných místních umělců různých generací, kteří vycházejí z pojetí zvuku jako materiálního, prostorového, časového, matematického nebo performativního kontextu, a nabízí srovnání s mezinárodní scénou zvukového umění.

V rámci programu vystoupí: Lee Patterson, Pražský improvizáční orchestr, Nicolas Collins, Tetsua Umeda, Petr Válek, Milan Guštar, Michal Cáb, Martin Janíček, Pavel Mrkus, Luciano Chessa, Opening Performance Orchestra, Luboš Fidler, Veronika Svobodová, Roi Vaara, Aki Onda, Akio Suzuki, Peter Cusack, Jonas Gruska, Tomáš Šenkyřík, Slávek Kwi, Christina Della Giustina a další.

<http://www.ghmp.cz/vystavy/zvuky-kody-obrazy-akusticky-experiment-ve-vizualnim-umeni/>

*Interpretáciu partitúry **A visual composition** od Michala Murina, ktorú realizovali Lindsay Vickery, Linda Rossen a Ross Bolleter v austrálskom Perth v auguste 1989. Dokumentácia bude prezentovaná na výstave Akustický experiment vo vizuálnom umení v Prahe.*

Foto: John Austin

Docent Igor Benca, akad. mal., novým dekanom FVU AU

Na Fakulte výtvarných umení Akadémie umení v Banskej Bystrici sa 12. marca t. r. uskutočnili voľby dekana fakulty. Dekanom na obdobie 2019 – 2023 bol zvolený doc. Igor Benca, akad. mal.

Do tretice na vrcholnom poste fakulty

Akademický maliar, grafik, ilustrátor, tvorca poštovej známky a pedagóg doc. Igor Benca sa radí k osobnostiam v rámci slovenskej i medzinárodnej výtvarnej scény.

Jeho výtvarný grafický program vzbudzoval pozornosť už od konca 80. rokov minulého storočia, od ukončenia absolútoría na VŠVU v Bratislave. V 90. rokoch, v situácii absolútnej slobody umeleckej tvorby a odtabuizovania ideologických vplyvov, nadobudol jeho program špecifickú dynamiku prezentujúcu sa v osobitnej ikonografickej a formovo-výrazovej škále a tak isto v technickej rôznorodosti autorského vyjadrenia. V danom období figurálne kompozície redukoval do znakovno-symbolickej výtvarnej reči. V cykloch V polohe znaku, Chemickí bratia, Pokemoni, Cestou do neba, Recyklácia, Fixovaný pohyb boli realizované individuálnou výtvarnou technikou monotypie. V tvorbe sa autor sústreďoval a sústreďuje na zobrazenie človeka dnes - v čase straty identity. Mobily, počítače, chaos hodnôt spôsobeneného manipuláciou médií, ale i anonymita prostredníctvom facebooku. Možno individuálny pocit navráva, že diela tohto významného predstaviteľa slovenskej postmodernej voľnej grafickej tvorby, pôsobia depresívne, avšak vo svojej podstate sú vlastne iróniou, reflektujúcou paradoxy doby, najmä v ich sociálne a hodnotovo pochybnej rovine, ktorou chcel upozorniť na neetické dianie v súčasnej spoločnosti v mnohých sférach, ktoré nie sú zodpovedajúce etike v prospech človeka. V najnovšej tvorbe vizualizuje intímne vzťahy, ktoré rieši každý z nás, citlivo, emocionálne a vie ich prejať verbálne. Venuje sa grafike, maľbe, ilustrácii,

známkovej tvorbe a výtvarnej tvorbe v architektúre. Je spoluautorom a spoluorganizátorom niekoľkých výtvarných podujatí. Pravidelne sa zúčastňuje domácich a zahraničných výstav. Vo svojej tvorbe sa venuje figurálnemu znaku. Jeho tvorba z posledného obdobia nadväzuje na súčasné neoabstraktné tendencie. Je členom Slovenskej výtvarnej únie a Združenia grafikov G - bod. Získal viac ako 20 významných domácich i zahraničných ocenení. Z najvýznamnejších: 1989 medaila na XIII. Bienale Ex libris v Malborku (Poľsko), 1994 medaila za najlepšiu kolekciu Ex libris na XV. Bienale, tamtiež, 1995 I. cena Inter - Kontakt - Grafik 95 v Prahe, v tom istom roku získal I. cenu v ankete za Najkrajšiu známu roka, Cenu primátora hlavného mesta Bratislavy na I. treinále Ex libris. V roku 1996 získal Award of Excellence, The space of Korea, v kórejskom Soule. V rokoch 1997 - 1998 to boli zvláštne ocenenia a Čestné uznanie v Poľsku. V roku 1999 obdržal Striebornú medailu na 1. medzinárodnej výstave Ex libris a malej grafiky v Pekingu, rok 2000 mu priniesol Čestné uznanie na 5. Trienále malých formátov vo francúzskom meste Chamalières, v roku 2004 to bola Cena Rakúskej spoločnosti Exlibristov, v roku 2005 získal Čestné uznanie na 8. Medzinárodnom bienále grafiky v Maďarsku.

Igor Benca sa narodil 11. 10. 1958 v Topoľčanoch, VŠMU absolvoval v r. 1981 - 1987. V roku 1999 sa habilitoval na docenta a v období 1988 - 1991 pôsobil ako umelec v slobodnom povolaní. Od roku 1991 pracoval ako vysokoškolský pedagóg na Katedre výtvarnej tvorby a výchovy PF UKF v Nitre. V roku 2001 sa stal vedúcim katedry grafiky, neskôr pôsobil vo funkcii dekana na FVU AU v Banskej Bystrici, potom vo funkcii zástupcu dekana fakulty, viac ako tri roky bol tiež prorektorom pre štúdium, aby v tomto roku prebral znovu taktovku fakulty na poste jej dekana.

Dekani FVU AU 1997 - 2019:

1997 - 2001

doc. Štefan Prukner, akad. mal.

2001 - 2003

prof. Stanislav Balko, akad. mal.

2003 - 2007

doc. Igor Benca, akad. mal.

2007 - 2011

doc. Igor Benca, akad. mal.

2011 - 2015

doc. Juraj Sapara, akad. soch.

2015 - 2019

doc. Juraj Sapara, akad. soch.

(in, ba), foto (vb)

Letný prieskum FVU 2018/2019

Obligátny Letný prieskum 2018/2019 pripravila FVU AU vo svojich priestoroch začiatkom mája. So semestrálnymi prácami sa prezentovali všetky jej katedry – maľba, grafika, intermédiá a digitálne média, sochárstvo a priestorová tvorba.

Decheť, Hľadajová a tí ďalší

Pravdu povediac, zvlášť nezainteresovaný návštevník si mal na čom oči popásť. Pristavme sa trebárs pri Petrovi Decheťovi, prvoročiakovi magisterského štúdia v ateliéri Mgr. art. Rastislava Podobu, ArtD. Ním prezentovaná práca

niesla príznačný titul „Forma“. Ako Peter sám uviedol, v letnom semestri sa zaoberal priemyselnými formami, pochádzajúcimi z obalov a komponentov. Popri maliarskych výstupoch počítal potrebu vyjadriť sa v médiu objektu, v rámci čoho vznikli sadrové odliatky polystyrénovej obalovej formy. Zaoberá sa statusom nájdeného objektu, jeho fiktívnym príbehom a ilúziou materiálu. „Prácu som poňal s dávkou humoru,“ dodáva Peter. Nuž, prečo nie? Druhoročička Nikola Hľadajová z ateliéru doc. Mgr. art. Jána Triašku, ArtD. nazvala svoje práce Hraničným priestorom. To preto, lebo tak vníma hranicu

medzi mužským a ženským telom. Vidí rozdiely medzi nimi, a preto zvolila na vyjadrenie ženskej nehy skôr teplejšie farby, kým na vyjadrenie mužskej tvrdosti použila studené tóny, pričom na zdôraznenie väčšej hranice využila prírodný uhlík. Brillantné! Jednoducho, aj tento prieskum poskytol dôkaz, že v programoch, realizovaných na výtvarnej fakulte, sa dôraz, kladený na značnú mieru samostatných aktivít poslucháčov a invenčnosť myslenia, naplno odráža v praktickej rovine.

(ba), foto: Vlado Bahýl

Bratislavská derniéra

Študentské predstavenie Hra na Ľuda Ondrejova sa po skoro dvoch rokoch odprezentovalo poslednýkrát. Súčasní poslucháči 2. ročníka magisterského štúdia herectva a 1. ročníka magisterského štúdia herectva „derniérovali“ s touto inscenáciou na doskách Radošinského naivného divadla v Bratislave.

Divadelná hra, ktorá vznikla na motívy prózy Petra Kováčika mala svoju premiéru už v novembri 2017. Vznikla po zdramatizovaní prozaického textu. Proces prípravy a samotná realizácia bola inšpiratívna nielen pre tvorcov dramatického textu, režiséra, ale aj pre hercov. Títo sa v prvej fáze museli bližšie oboznámiť s kontextom a dobou, v ktorej sa dej odohráva. Bol to náročný, ale aj veľmi kreatívny proces, ktorého výsledkom bolo vcelku úspešné študentské predstavenie.

Kováčikova biografická novela o spisovateľovi Ľudovi Ondrejovovi ponúkla zaujímavé rozprávanie, opierajúce sa o dôvernú znalosť faktografického materiálu a v neposlednom rade aj prostredia. Autorovi sa v rámci parciálnej umeleckej biografie podarilo vytvoriť živý obraz spisovateľa – človeka. Snažil sa preniknúť aj do hlbších vrstiev psychiky, ukázať jej dramatický nepokoj, za pomoci jasne uchopených situácií, konštelácií, scén, dialógov spájajúcich jednotlivé detaily, elementy do jednotného príbehu, ktorý má svoju predhistóriu a má aj epilóg. Autor sa neorientuje na literárne dielo Ondrejova, ale skôr na človeka za ním, na osobu spisovateľa, analyzuje dobu a ľudí v nej. O to skutočne v tejto literárnej forme ide, opísať človeka, ktorý nie je nijaká sériová „vec“, ale komplexná mnohotvárná živá bytosť, žijúca v čase a v priestore. Kniha a následné dramatické spracovanie môže veľa povedať aj dnešným čitateľom – divákovi. V dobe, ktorá kladie väčší dôraz na imidž ako na vlastnú identitu. Je to príbeh plný vonkajšej i vnútornej pohyblivosti, nápätia. Citlivo kreslí postavy, s ktorými sa stretáva jeho hrdina, pozná spoločenské, politické, rodinné problémy, intímne tvorivé podnety samostatne vyrasteneho originálneho talentu spisovateľa, ktorý hľadá svoje najvlastnejšie miesto

v literatúre aj v živote. Autor pozná jeho diela a ich interpretácie, dokáže tieto motívy integrovať do živého rozprávania, ktoré svojvoľne „nenadinterpretuje“, ale ani jednostranne neredukuje to zložité a rozporné.

Od premiéry sa táto inscenácia niekoľkokrát reprízovala na pôde Divadla Akadémie umení, ale aj mimo nej. Vidieť ju mohli diváci na Medzinárodnom letnom divadelnom festivale Zámocké hry zvolenské 2018 (ZHZ), ktorý je najstarším divadelným plenérovým festivalom na Slovensku. Organizátorom je Divadlo J. G. Tajovského vo Zvolene (DJGT). Koná sa pravidelne každý rok v júni. Cesta za divákovi pokračovala priamo do obce, v ktorej sa dej inscenácie odohráva, do Čierneho Balogu. Tu v spolupráci s obecným úradom a kultúrnymi nadšencami sa podarilo zorganizovať predstavenie a preniesť divadelného ducha do tejto rázovitej obce. Predstavenie sa odohralo 8. júna 2018. Ďalšie kroky predstavenia nevedli až tak ďaleko. V septembri sa zúčastnilo štrnásteho ročníka festivalu Divadelná Chalupka v Brezne. Naša inscenácia bola otváracou hrou tohto festivalu.

„Inscenáciu, ktorá otvorí inšpiratívny festival s medzinárodnou účasťou DIVADELNÁ CHALUPKA 2018 zaradila dramaturgia Stredoslovenského osve-

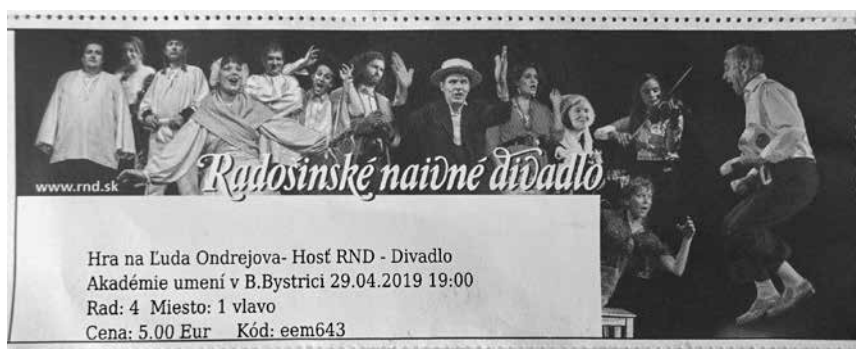
tového strediska do programu z blízkych zdrojov – z Fakulty dramatických umení AU v Banskej Bystrici. Ved’ režisér a pedagóg Matúš Ol’ha k Horehroniu prirástol nejednou úspešnou spoluprácou s DS J. Chalupku mesta Brezno. Aj jeho bývalí žiaci si vyskúšali prácu v tomto súbore. A ich divadelné počiny sa na „chalupke“ neobjavia po prvýkrát (Škandálna aféra J. Holouška, Kontrabas, Malý princ). Poslucháči 1. ročníka magisterského a 3. ročníka bakalárskeho štúdia pod Ol’hovou režijnou taktovkou pripravili svoju absolventskú inscenáciu z pera mladej autorky Silvie Kováčikovej, tiež pedagogičky AU. Nazvali ju HRA NA ĽUDA ONDREJOVA. Námetom sa stala próza rodáka z Čierneho Balogu, Petra Kováčika. „Niekoľko rokov sme s témou Kováčikovo diela Tvorivý pobyt otál’ali. Ved’ samotná osoba výborného slovenského spisovateľa Ľuda Mistríka Ondrejova nie je jednoducho uchopiteľná. A ďalšou výzvou je aj doba, v ktorej sa tento takmer faktografický príbeh Kováčikovej prózy odohráva (päťdesiate roky dvadsiateho storočia, poznámka autora),“ hovorí Matúš Ol’ha a pokračuje: „Ale odvahu pustiť sa do tohto dobrodružstva sme nabrali až po prečítaní umeleckej časti Silvinej dizertačnej práce.“ Skvelý epik Kováčik opísal plastický obraz spisovateľa Ľuda Ondrejova – búrliváka, ale aj citlivého človeka, umelca v nepokojných povojnových

časoch, ale aj v prudkých spoločenských zlomoch 20. storočia. Mladí herci pod vedením skúseného režiséra zvládli toto zdívalnenie literatúry do dramatickej podoby na výbornú. Na krutosť dobových faktov však nazerali s veľkou dávkou nadhľadu a pridali do svojich divadelných epizód aj humor. Svoj talent pretavili do plejády postáv a postavičiek tohto svojrázneho kúta Slovenska, ale aj obrazu zo života protagonistu v období vykonštruovaných procesov. Veď Ľuda Ondrejova bolo treba na čas „upratať“ z Bratislavy pre jeho prostorekosť a bohémsky spôsob života. V päťdesiatych rokoch minulého storočia to boli dôvody na...“ (Maroš Krajčovič, dramaturg festivalu)

29. apríla 2019 teda zaznel sálou Radošinskeho naivného divadla posledný potlesk. Protagonisti sa rozlúčili s Hrou na Ľuda Ondrejova. Sprevádzal hercov, režiséra a všetkých zúčastnených dva roky. Veríme, že zanechal aspoň malú stopu v pamäti divákov.

PhDr. SILVIA KOVÁČIKOVÁ, ArtD.
foto: Ing. Milan Kováčik

Kovalčíková do Varšavy, Sanitra do Belehradu

S radosťou konštatujeme, že autorská inscenácia Ani Mak, inšpirovaná dielom Jozef Mak, ktorá je režisérskym projektom doktorandky FDU AU Mgr. art. Petry Kovalčíkovej, zaznamenala veľký úspech.

Až taký, že sa jej podarilo prekročiť nielen rámec školy. Presvedčivým dôkazom o tom je skutočnosť, že v októbri t. r. nás bude reprezentovať vo Varšave na prestížnom medzinárodnom divadelnom festivale.

Derniéra u Radošincov

Ďalšia inscenácia Lesík od Jaspéra Halého v réžii Mgr. art. Richarda Sanitru, ArtD., v ktorej účinkujú poslucháči 4. ročníka herectva, sa predstavila v druhej polovici júna na 15. ročníku divadelného festivalu Dotyky a spojenia v Martine. Jej zaradenie do programu podujatia môžeme hodnotiť len v superlatívoch, veď jeho ťažisko spočíva práve v prezentácii najinšpiratívnejších divadelných inscenácií, ktoré vznikli na Slovensku v období jedného roka (od apríla do apríla). Festival vznikol v roku 2005 a odohráva sa v priestoroch Slovenského komorného divadla a v uliciach mesta Martin. A ani Lesík nezostane len tak sedieť doma, Richard Sanitra sa s ním

totiž predstaví v Belehrade na vysokoškolskom divadelnom festivale. Iný študentský titul, Hra na Ľuda Ondrejova z autorskej dielne PhDr. Silvie Kováčikovej, ArtD, sa derniérovou predstavil v Radošinskom naivnom divadle v Bratislave. Rozlúčka to bola, ako sa patrí, ohlas bol naozaj veľmi lichotivý. V uplynulom období si fakulta pripísala na svoje konto viaceré premiéry, pravda, v máji išlo už len o ich doznievanie. Okrem toho však treba spomenúť, že na december sa pripravuje Shakespearov Sen noci svätôjanskej, naštudovaním ktorého sa pripomenie OZ Národné divadlo Banská Bystrica Mladým.

(ben)

Za Jánom Findrom

Keď sme s ním v roku 2014 pripravovali rozhovor pre náš časopis, o. i. uviedol: „Ak baľko Škultéty povedal, že bez jazyka by sme boli ako rozviazaný snop, tak by sme sa vlastne rozsypali na akési záujmové skupiny, ktoré by možno komunikovali na svojej úrovni a svojím špecifickým jazykom. Isté národné spoločenstvo vytvára totiž osobitnú jazykovú i národnú skupinu predovšetkým prostredníctvom jazyka. Jednoducho, jazyk nás drží pohromade a jeho prostredníctvom sa udržiavame ako celok. Platí to napriek tomu, že isté problémy sa zväčšujú a občas zaznievajú hlasy, že jazyk dnes nemá úroveň a podobne, čo nie je celkom pravda. Aj dnes je jazyk tým povestným povrieslom.“

Áno, Dr. h. c. prof. PhDr. Jána Findru, DrSc. vnímala verejnosť predovšetkým ako uznávaného jazykovedca a dlhoročného vysokoškolského pedagóga par excellence. Bol autorom a spolutvorcom mnohých učebníc a monografií gramatiky, štylistiky a umeleckého prednesu. Jeho vedecký a pedagogický profil konštituovali dve základné dominanty: štylistika a teória umeleckého prednesu. Ak platí, že dielo chváli tvorcu (Opus opificem probat), tak dielo profesora Findru si právom zasluhuje ocenenie a úctu. Ešte nie tak dávno pôsobil na Katedre herectva FDU Akadémie umení v Banskej Bystrici (istý čas aj na dramaturgii), kde vyučoval kultúru reči, resp. javiskovú reč. Ktosi napísal, že jeho prednášky boli pre poslucháčov sviatkom objavovania systému, štruktúry a krásy vednej disciplíny a niet pochyb, že každý študent sa pod toto konštato-

vanie rád podpísal. Žiaľ, minulý čas je namieste. Ján Findra 6. mája t. r. vo veku 85 rokov zomrel.

Rodák z Málinca bol jedným zo zakladateľov Univerzity Mateja Bela (UMB) v Banskej Bystrici a bývalým vedúcim Kancelárie prezidenta SR M. Kováča i R. Schustera. Študoval slovenčinu a históriu na Fakulte spoločenských vied Vysoké školy pedagogickej v Bratislave, na pôde Ústavu slovenského jazyka SAV získal v roku 1966 vedeckú hodnosť kandidát vied (CSc.) a na základe rigorózneho pokračovania mu v roku 1969 udelili titul PhDr. V roku 1973 sa habilitoval, o dva roky nato mu udelili vedecko-pedagogický titul docent a v roku 1984 získal vedeckú hodnosť doktora filologických vied (DrSc.). Za profesora v odbore slovenský jazyk bol Ján Findra vymenovaný v roku 1986. Spočiatku pôsobil ako stredoškolský profesor

v pedagogickej škole v Lučenci, neskôr na Katedre slovenského jazyka a literatúry PdF v Banskej Bystrici, od roku 1984 ako jej vedúci. Za dekana fakulty bol vymenovaný v roku 1989 a v roku 1992 sa stal prvým rektorom novozriadenej UMB. O rok sa tejto funkcie vzdal. Funkciu vedúceho Kancelárie prezidenta SR vykonával v rokoch 1993 – 2000. Okrem aktívnej pedagogickej činnosti a rozmanitej vedeckej práci zastával profesor Findra funkcie vo vedeckých radách, redakčných radách odborných lingvistických časopisov, v komisiách pri Jazykovednom ústave L. Štúra SAV a pri Ministerstve kultúry SR. Za svoju prácu získal viacero ocenení. Posledná rozlúčka s Jánom Findrom sa uskutočnila 10. mája v evanjelickom kostole v Banskej Bystrici.

(in, ba), foto (ben)

Peniaze sú na účte, ale...

Ostro sledovaná rekonštrukcia kaštiela Radvanských po fáze pomerny hladkej plavby narazila v ostatnom čase na plytčinu. Na príčine nie sú financie, ako je to v takých prípadoch zvyčajne bežné, ale

neukončený proces verejného obstarávania. Vedenie našej školy bolo nútené vyhlásiť ho nanovo na celú rekonštrukciu, čo má samozrejme vplyv na priebeh prác. Ak všetko pôjde ako po masle, potom by

v lete mal byť tento proces ukončený, ale to je vo hviezdach... Dodajme, že vládna dotácia vo výške 2 miliónov eur zakotvila na účte našej školy už pred rokom.

(ba)

Dni mesta niesli aj našu pečať

Dni mesta Banská Bystrica sa uskutočnili 14. a 15. júna a ako je v meste pod Urpínom zvykom, odštartovali Kultúrne leto, počas ktorého sa môžu obyvatelia i návštevníci tešiť na mnoho vystúpení.

Melódie aj incenácia

Tradičné, zaujímavé podujatie mesta prilákalo veľké množstvo verejnosti a spestrilo dianie v meste. Toto zaujímavé podujatie opäť prinieslo pestrú ponuku banskobystrických kultúrnych inštitúcií, mladých nádejných domácich kapiel, módnou šou, divadlo, ale aj banskú históriu.

V prvý deň sa so svojim programom predstavili banskobystrické kultúrne inštitúcie. Vystúpila Tanečná škola Brishka, Základná umelecká škola J. Cikera, Do programu vstúpila Akadémia umení v Banskej Bystrici populárnym muzikálovým spevom a hrou na akordeón. Odznali populárne piesne v podaní Terézie Králikovej a Emy Kristofovej. Svoj hudobný „kumšt“ ukázal Tomáš Valíček. Zapojilo sa aj Konzervatórium J. L. Bellu. Nechýbal ani veľtrh kultúrnych inštitúcií a mimovládnych organizácií, pôsobiach v meste, ktoré informovali o svojej činnosti. V rámci Dní mesta sa po prvý raz uskutočnila aj tematická výstava fotografií z kultúrnych podujatí, ktoré organizuje oddelenie kultúry mesta Banská Bystrica. Ďalšou novinkou boli tanečné vstupy v exteriéroch mesta v podaní Divadla Štúdio tanca. Akadémia umení ponúkla záujemcom vo svojom divadelnom štúdiu komédiu Nemá kocúr večne hody. Vôbec, prezentácia našich študentov bola na vysokej úrovni a patrí im vďaka za ochotu a profesionalitu. Večer patril rumunským hosťom. Predstavila sa nielen kapela Taraf de Haidouks, ale aj návrhári pochádzajúci z tejto krajiny, ktorí sa postarali o Módnu show. Program dňa uzavrela známa srbská kapela Boban Markovic Orkestar, ktorá roztancovala celé námestie.

Marta Holéciová, foto: Vlado Bahýl

Tomáš Valíček

Akadémia umení ponúkla známe muzikálové melódie

Svet cimbalu v knižnej podobe

Je to jej prvá publikácia v slovenskom jazyku, v maďarčine ich vydala viacero. „Ale ja som umelec, nie spisovateľ,“ pripomenula nám svoje profesijné priority doc. Viktória Herencsárová, ArtD., no to zrejme len preto, aby sa náš rozhovor neuberal nesprávnym smerom.

Široká cieľová skupina

To bolo ešte krátko predtým, ako sa v rámci prezentácie svojej knihy Svet cimbalu v koncertnej sále FMU AU pustila do výkladu o tom, prečo ešte nikto túto tému knižne nespracoval, hoci viacerí mohli. „Kniha je určená všetkým, ktorí prejavujú záujem o hru na cimbale,“ určila cieľovú skupinu docentka Herencsárová. „Pravdaže, môže slúžiť pre učiteľov ako učebný text, ale jej charakter je populárno-náučný. Môže po nej siahnuť každý, kto nemá dostatok informácií o tomto hudobnom nástroji, no prejavuje oň vážny záujem.“

Koncepcia knihy zahŕňa historický prehľad, typy cimbalu, výrobcov nástroja, metódy hry, typy cimbalových paličiek, popis funkcie a používania pedála, ladenie a údržbu, výučbu cimbalovej hry vo svete, prehľad odbornej literatúry, výklad znakov v notách cimbalových skladieb, vyhotovenie transkripcií pre cimbal a svetové organizácie cimbalistov. Publikácia v súlade so svojím názvom pokrýva takpovediac kompletný cimbalový svet, a tak ju čaká aj vydanie v anglickom jazyku. O mimoriadne vydarený slovenský preklad sa postaral iný umelec, riaditeľ ZUŠ vo Fiľakove PhDr. Zoran Ardamica, PhD., ktorý na poli prekladateľstva nie je žiadnym nováčikom. Práve on splnil do bodky predstavu autorky, ktorá sa obzerala nielen po človeku, ktorý je doma v maďarčine a slovenčine, ale je zároveň aj odborníkom. Negatívnu skúsenosť v tomto smere už zažila a tomu sa chcela vyhnúť.

Teší ju záujem zo strany študentov

V tiráži knihy sa ako vydavateľ uvádza Slovenská cimbalová asociácia (SCA), vyšla v náklade 300 výtlačkov. Bude obohatením nielen súkromných biblioték, ale aj verejných knižníc a škôl, v ktorých sa vyučuje hra na cimbal. Pre zaujímavosť, jedna z prvých objednávok

Symbolika doc. Viktória Herencsárovej, ArtD. – pri cimbale s knihou o cimbale

príšla z Valašského Meziříčí od tamojších organizátorov festivalu, na ktorý hneď po prezentácii zamierila aj doc. Herencsárová. Pri našom stretnutí nezabudla dodať, že ju teší zvýšený záujem o cimbal zo strany študentov

FMU AU, aj keď je nesmierne vyťažená a tiež skutočnosť, že má rúčeho asistenta, svojho niekdajšieho študenta Mgr. art. Martina Budinského, ArtD., ktorý je predsedom SCA.

(ben), foto Vlado Bahýl

Medzinárodné workshopy na FVU

V apríli sa na pôde Fakulty výtvarných umení Akadémie umení v Banskej Bystrici konali dva workshopy pod vedením pedagógov z OAMK vo fínskom Oulu. Prvý workshop, ktorý viedol Petri Kulju, bol zameraný na digitálnu animáciu. Druhý, pod taktovkou Heikki Timonena, sa zameriaval na sound art a zvukové spracovanie. Oba workshopy sa v závere prepojili. Spoluprácou oboch skupín sa podarilo oživiť digitálne animácie o zvukové efekty. Workshopov sa zúčastnilo spolu 17 študentov, ktorí v závere workshopu odprezentovali svoje práce.

(ps)

Heikki Timonen počas záverečnej prezentácie

Test Zdravé srdce

Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Banskej Bystrici uskutočnil na pôde školy testovanie rizikových faktorov zdravia našich zamestnancov.

V dvoch termínoch v mesiacoch marec a apríl sa zúčastnilo testovania celkom 29 ľudí a využilo príležitosť na poradenstvo zamerané na prevenciu a zlepšenie životného štýlu. Odborníčky

RUVZ otestovali každého z kapilárnej krvi z prsta, odmerali krvný tlak a tep, stanovili osobné rizikové skóre a navrhli ďalšie vyšetrenia na zlepšenie zdravotného stavu.

Základom účinnej podpory zdravia je pohyb a správna výživa. Preto následným krokom je tréningové cvičenie pod dohľadom MUDr. Adamčákovej, ktoré sa bude realizovať vždy vo štvrtok od 13. do

14 hod. v zasadačke rektorátu. Zameranie cvikov bude na dýchanie, balans, koordináciu, posilnenie oslabeného svalstva, tanečné a pohybové prvky. Ďakujeme MUDr. Zore Kl'ocovej Adamčákovej, PhD. a jej tímu za vykonanú poradňu a tešíme sa na tréningové cvičenie!

Marta Holéciová

Perla a iné premiéry pred prázdninami

Ešte začiakom mája sa odohrala premiéra monodrámy Lazariáda, a to vo veľkom štúdiu FDU. Hru Jordana Radičkova režijne naštudoval prof. Ľuboslav Majera, pedagogické vedenie mal pod palcom Mgr. art. Richard Sanitra, ArtD., účinkoval Peter Magurský.

No ani v poslednom mesiaci pred divadelnými prázdninami nechýbali tohtosezónne premiéry monodram. Vo veľkom štúdiu FDU AU sme boli svedkami ostatného predstavenia Husia hra, v netradičnom sobotnom termíne mohli záujemcovia vzhliadnuť Lesík, ktorý nás tento rok bude reprezentovať aj na martinskom festivale divadiel Dotyky a spojenia a v rámci programu Dni mesta Banská Bystrica ponúkla fakulta komédiu Nemá kocúr večne hody. Nuž a napokon to bola monodráma Perla, pri ktorej sa na motívy biografie Perla Janis Joplin a autora predlohy Ellisa Edwarda Amburna zhostili dramaturgie Nikola Kozáková s Katarínou Sačkovou. Prvá z nich v monodrame účinkovala, druhá sa chopila režijnej taktovky.

Obe ste spolužiačky, štvrtáčky, herečky. Ako prišlo k režijnej parkete?

- To vzniklo náhodou, - vysvetľuje čadčianska rodáčka Katka Sačková. - Nike sa akosi nepodarilo dohodnúť s pôvodnou režisérkou, tak oslovila mňa, či by som jej nepomohla s textom. A dospelo to až k tomu, že v tom bola réžia.

Perla je teda vaša režisárska prvotina?

- Nie, prvou bola moja vlastná monodráma, ktorej text mi písala Katka Hitzingerová a Perlu sme s Nikou spolu vlastne aj napísali, aj dali všetko dohromady.

Prvú premiéru ste, ako je známe, nestihli, mala sa udiť o čosi skôr. Vyšla napokon podľa očakávania?

- Nuž, tým, že sme si vybavili náhradný termín, bolo možné ešte na predstavení popracovať. Ani tak však prípravná fáza netrvala dlhšie ako tri - štyri týždne.

Katarína Sačková

Nikola Kozáková

Myslím si však, že premiéra vyšla dobre. Nové možnosti priniesol divák, lebo pri ňom sme zistili, ktoré vtipy nám fungujú a ktoré nie, na ktoré ľudia reagujú a na ktoré zasa nie. Takže super. Premiéra ma vždy posunie o niečo ďalej, takže repríza už vyzerá o čosi lepšie, lebo v nej zohľadníjeme ohlasy a názory.

Spomínate vtipy. Kam teda žánrovo zaradiť Perlu?

- Je to mix, nie je to ani komédia, ani tragédia. Musia tam byť aj pekné, vtipné momenty, ale aj vážnejšie, ťažšie, ktoré pohľadia dušu. Pravdaže, v podstate celý príbeh je tragický, napokon mnohým je príbeh Janis Joplin známy, to, aký ťažký mala život a ako dopadla. To všetko sme sa snažili zobrazit'. Podarilo sa, aj keď spočiatku to nešlo ako po masle, lebo sme „padali“ do tej tragédie, ale naučili sme sa, že všetky tie tragické veci treba trochu nadľahčiť a podať ľahšie. Lebo vtedy to viac funguje, ako keď sa na to tlačí.

V škole sa vám to pomaličky kráti...

- Tento štvrtý ročník je časovo nenáročný. Premiérovala som v marci a potom nastalo vákuum, takže som rada, že mi Nika dala takúto možnosť a šancu niečo

také si vyskúšať. Tým, že som sa venovala tvorbe divadla, bolo super. Či už spolupracujem s nejakou divadelnou scénou? Nie a ani sa zatiaľ nechystám. Mám svoje vlastné vízie do budúcnosti, nie zatvoriť sa do kamenného divadla. Nechcem konkretizovať, umenie však chcem robiť v každom prípade. A na obdobie tesne po Perle ma oslovila spolužiačka Nika Gánovská, či by som jej nebola niečo ako tretie oko. Sama si napísala text, vyhútala celú koncepciu, réžiu, prsto všetko, a tak som súhlasila, že budem pri tom, aby som jej povedala, čo funguje a čo nie. To preto, že tiež mala na to menej času.

Vždy ste snívali o tom byť herečkou?

- Ani nie, išlo skôr o náhodu. Venovala som sa síce ochotníckemu divadlu v detstvom divadelnom súbore Eva v Čadci, ale nevedela som si to predstaviť ako stálu prácu. Až keď ma kamoš presvedčil podať si prihlášku, tak sa veci pohli týmto smerom. Pamätám si, že každý bol v strese, len ja som bola akosi nad vecou. No prijali ma, som tu a teší ma, že to tak dopadlo.

(ben, in), foto: Vlado Bahyl, ben

Projekt Kompost v plnom prúde

Prvá fáza projektu Kompost, ktorý bol spolufinancovaný Nadáciou Tatara banky sa odohrala v priestoroch FMU AU koncom apríla t. r.

V kompozičných dielňach II – gitara zazneli prednášky lektorov doc. Mgr. art. Adama Marca, ArtD. (Slovenská tvorba pre gitaru z pohľadu interpreta), Mgr. art. Jána Králiku (Analýza autorských kompozícií skladateľa pre gitaru) a MgA. Daniela Chudovského, PhD. (Notografia v kontexte gitarovej literatúry). Až do októbra sú naplánované individuálne kompozičné dielne s lektormi a členmi ansámblu Kompost s októbrovým vyvrcholením v podobe komorného koncertu študentov kompozície FMU AU v koncertnej sále fakulty. Riešiteľkou projektu je Mgr. art. Anna Paluchová, ArtD. z katedry kompozície a dirigovania zboru FMU AU.

(ba)

Adam Marec je nielen skvelý interpret, ale aj pútavý rozprávač

Daniel Chudovský

Divadlo a divadelníci

Už nejaký ten týždeň je na svete odborná monografia Divadlo a divadelníci od doc. Mgr. art. Matúša Oľhu, PhD. Autor opäť potvrdil, že má orlie oko a je teda brilantným pozorovateľom a že mu je vlastná schopnosť písať o vážnych veciach odľahčeným perom. Škálu svojich do značnej miery autobiografických postrehov z javiska i spoza neho obohatil o témy doteraz nespracované. Týkajú sa jednak literárneho vedca, spisovateľa, dramatika a prekladateľa, profesora Jána Boora, jednak dramatickej kompozície

štúrovských básnikov Pieseň našej jari, ktorú ako divadelnú hru Jozefa Budského a Alexandra Matušku práve v réžii Matúša Oľhu uviedlo Divadlo FDU AU ešte v roku 2010. Publikácia, ktorú vydala AU, vyšla v náklade 150 výtlačkov a čo je podstatné, poslúži aj ako učebný text pre našich študentov.

(ba)

Michal Murin profesorom

Momentka zo slávnostnej chvíle v prezidentskom paláci v Bratislave

Prezident Andrej Kiska koncom marca menoval 25 profesoriek a profesorov vysokých škôl. „Vaše menovanie je predovšetkým vyjadrením kvalít vašej pedagogickej, vedecko-výskumnej alebo umeleckej činnosti,“ uviedol Kiska a pokračoval:

„A je to aj veľký záväzok do budúcnosti. Že v ďalšej pedagogickej práci budete študentov sprevádzať nielen súčasným poznáním vo vašich študijných odboroch a programoch. Ale že v nich vyvoláte zvedavosť hľadať odpovede na doposiaľ nezodpovedané otázky. Že v nich budete podporovať túžbu po objavovaní neznámyho alebo nutkanie vždy nanovo reflektovať našu spoločnú minulosť a prítomnosť. Ale tiež, že k nim budete pristupovať ako k partnerom, a so záujmom nielen o to, akými sú študentmi, ale predovšetkým o to, akými sú ľuďmi. Je to, zároveň, záväzok, že vo svojej práci nepoľavíte z kritérií a nárokov, predovšetkým na

seba samých, vašich študentov i spolupracovníkov. Slovenské vysoké školstvo čakajú v najbližších rokoch zmeny v oblasti akreditácie vysokoškolského štúdia. Myslím, že všetci s istým napätím očakávame, či to bude tak očakávaná zmena k lepšiemu. Či to bude zmena, ktorá podporí a vynúti si naozajstnú kvalitu. Od vás preto očakávame, vážené pani profesorky a vážení páni profesori, že váš hlas bude tieto zmeny sprevádzať a viesť. Že budete schopní a pripravení pomenúvať problémy, pomáhať hľadať zmysluplné riešenia a na ich presadzovaní spolupracovať s tými, ktorí sú za to politicky zodpovední. Preto mi, na záver, dovoľte ešte raz zdôrazniť, že v tlaku na kvalitnejšie vzdelávanie, vedu a výskum na Slovensku, na rozvoj talentu a umeleckej činnosti vnímam vašu úlohu ako zásadnú a nenahraditeľnú.“

Vizitka prof. MgA. Michala Murina, ArtD.

Medzi novými profesormi je aj prof. MgA. Michal Murin, ArtD. (výtvarné umenie) z katedry Intermedií a digitálnych médií FVU AU, vedúci ateliéru Digitálne médiá. Prof. Murin (1963) ukončil magisterské štúdium u prof. Petra Rónaia na Fakulte umení v Brne a doktorandské štúdium u prof. Dezidera Tótha na VŠVU (2003). V roku 2012 bol habilitovaný na docenta v odbore výtvarného umenia na VŠVU v Bratislave. Pedagogicky pôsobí na FVU AU v Banskej Bystrici od roku 2004. Vede ateliér Digitálne médiá (2005) a je spoluautorom koncepcie katedry intermedií a digitálnych médií (IDM). V rokoch 2006 – 2011 pracoval ako prodekan pre vedu, výskum a medzinárodné vzťahy, bol členom Rady vysokých škôl na Slovensku a je členom akademického senátu FVU (2011). Prednášal na zahraničných

aj domácich akadémiách a univerzitách; na Fakulte umění (Brno), Fakulte umění (Ostrava), VŠVU (Bratislava), Akademii sztuki piennych (Gdansk), Webster University (Viedeň), University do Porto (Porto), Keio University – Mita House (Tokio) a Edith Cowan University (Perth). Na Fakulte umění Technickej univerzity v Košiciach (od 2005) prednášal dejiny nových médií, filozofiu umenia a v súčasnosti pedagogicky pôsobí v ateliéri Nové médiá.

Michal Murin je spoluzakladateľ experimentálneho divadla Balvan (1987), zakladajúci člen súboru Transmusic Comp. (1989), Spoločnosti pre nekonvenčnú hudbu (SNEH, 1990), Kruhu pre súčasné výtvarné umenie (1993), redaktor časopisu Profil (1991), redaktor časopisu Enter (2012) a Galérie DIG v Košiciach (2012). Realizoval festivaly Music Solarium (1994), Sound Off (1995 – 2000), DigiVAF(ex) (2004 – 2011) a kurátorsky pripravil výstavy intermedialneho umenia Piano Hotel (1997), Digital media (2009), Transmusic Comp. (2009), Milan Adamčiak (2009, 2012), Stano Filko (2010), Piata generácia počítačového

umenia (2013). Autorsky participoval na viacerých odborných publikáciách ako Slovník pojmov svetového a slovenského umenia 2. polovice 20. storočia (Kruh, Bratislava, 1999), Art Action 1958 - 1998, (Éditions Intervention, Québec, 2001), Truth is concrete – A Handbook for Artistic Strategies in Real Politics (Sternberg Press, 2014) a iných. Vydal niekoľko publikácií: John Cage / Morton Feldman: Rozhlasové happeniny I – V (1996), Susane K. Langerová: O významovosti v hudbe Genéza umeleckého zmyslu (1998), CD z festivalov Sound Off (1995 – 2000), Warholes (DVD, 2003) a pod. Zostavil niekoľko publikácií: Avalanches – zborník Spoločnosti pre nekonvenčnú hudbu (1995), Nové pohľady na nové umenia (2010), Kreatívny manuál pre súčasný japonský media art (Enter, 2013), Súčasný (new) media art nielen z východného (o)kraja (Enter, 2013) a štyri publikácie o tvorbe Milana Adamčiaka Archív I – IV (Experimentálna poézia, Konkrétne poézia, Notácie a grafické partitúry, Akcie, koncepty, performance a výstavy) a pod.

Od roku 1984 aktívne prezentuje svoju tvorbu zameranú na intermédiá,

umenie zvuku, nové médiá, konceptuálne umenie, intervencie do kultúrno spoločenských reálií a venuje sa aj participatívne umeniu. Jeho tvorba je medzinárodne reflektovaná, vystavoval na Prague Biennale (Praha), v Ludwig Museum (Budapešť), Museum of Contemporary Arts (Skopje), Museum of Contemporary Arts (Banja Luka), Perth Institut of Contemporary Arts (Perth), Freies Museum (Berlín), MODEM (Debrecen), V2 (Rotterdam), Ernst Museum – Modern and Contemporary Art Gallery (Budapešť), Slovenská národná galéria (Bratislava), Podewil (Berlín), Silberkuppe (Berlín), Experimental Intermedia (Gent), Steierischer Herbst (Graz), BWA (Wroclaw, Bialsko Biala) atď. Svoju tvorbu prezentoval: SK, CZ, HU, PL, DE, AT, GB, ITA, PRT, FRA, BEL, NOR, SLO, MK, SRB, BIH, TW, AUS, CA, ESP, MAC, RC, C a JP. V roku 2014 získal Prix Andy Warhol od Spoločnosti Andyho Warhola v Medzilaborciach.

(prezident.sk, fvu.aku.sk),
foto (c): Kancelária prezidenta SR

Pod Sitnom v znamení klasickej gitarovej hry

Jedenásty ročník Medzinárodných interpretačných dní klasickej gitarovej hry sa uskutočnil 6. – 8. júna 2019 na pôde Hudobnej a umeleckej akadémie Jána Albrechta v Banskej Štiavnici za úzkej súčinnosti Fakulty múzických umení Akadémie umení v Banskej Bystrici. Hlavným partnerom projektu sa stal Fond na podporu umenia.

Kurzy, prednášky, koncerty

Podujatie sa tešilo hviezdne lektorskému obsadeniu: Artur Caldeira, Daniel Paredes (obaja Portugalsko), Jozef Zsapka (Slovensko), Sándor Papp (Maďarsko) – všetci klasická gitara, Ján Králik (Slovensko) – kompozícia pre gitaru, Miloš Slobodník (Slovensko), Krzysztof

Pełech (Poľsko) a Robert Horna (Poľsko) – všetci klasická gitara. V programe po majstrovských kurzoch Artura Caldeira, Daniela Paredesa a Jozefa Zsapku (paralelne u všetkých lektorov – možnosť výberu) nasledoval otvárací koncert laureátov národných gitarových súťaží v tamojšom kultúrnom centre ako aj koncert – recitál Sándora Pappa a Miloša Slobodníka. Ďalšie majstrovské kurzy obhospodarovali Krzysztof Pełech, Robert Horna, Miloš Slobodník a Sándor Papp (paralelne u všetkých lektorov – možnosť výberu), po ktorých prišiel na rad koncert – recitál Julie Žarnowskej (Poľsko) – klasická gitara a dua Artur Caldeira - Daniel Paredes - klasické gitary a Guitarra Portuguesa. Do tretice majstrovské kurzy

pokryli Artur Caldeira, Daniel Paredes a Jozef Zsapka (paralelne u všetkých lektorov – možnosť výberu). S prednáškou o kompozícii pre gitaru vystúpil Ján Králik, s prednáškou o Guitarra portuguesa Artur Caldeira, po ktorých nasledoval koncert – recitál Pełech & Horna Guitar duo (Krzysztof Pełech a Robert Horna – klasické gitary). Podujatie uzavrelo slávnostné odovzdávanie certifikátov a záverečná „Latino fiesta“, koncert a jamsession Sivák – Belančat (Slovensko), Peter Tomko a hostia (Slovensko). Kurzy a prednášky sa odohrávali v priestoroch Huaja, hlavným organizátorom festivalu bol doc. Mgr. art. Adam Marec, ArtD.

(am)

Vydarené operné premiéry

Záverečná scéna opery

Súčasťou prípravy operných umelcov na Katedre vokálnej interpretácie (vedúca katedry prof. Mgr. art. Mária Tomanová, ArtD.) FMU AU v rámci Operného štúdia je každoročne naštudovanie jedného operného titulu, v ktorom majú študenti možnosť nielen prehliť a zdokonaľiť svoj hlasový a herecký potenciál, ale aj oboznámiť sa s celým procesom naštudovania operného diela.

V akademickom roku 2018/2019 to bola opera W. A. Mozarta Čarovná flauta, ktorá patrí po interpretačnej stránke k tým najnáročnejším. Táto krásna rozprávka o čarovnej flaute zavŕšila úspechy veľkého reformátora opery. Jeho ďalšie scénické diela ako Únos zo serailu, Figarova svadba, Don Giovanni predstavujú vrchol a aj po viac ako dvoch storočiach sa tešia mimoriadnej obľube po celom svete a nesú pečať geniálneho nadania.

Na realizácii tohto projektu okrem katedry vokálnej interpretácie, katedry orchestrálnych nástrojov, katedry kompozície a dirigovania zboru vo forme úpravy orchestrálnych partov, participovala svojou finančnou podporou aj Tatra banka, začo jej patrí naše poďakovanie.

S radosťou môžeme konštatovať, že obidve premiéry, ktoré sa uskutočnili 9. a 10. mája 2019 v Robotníckom dome v Banskej Bystrici za početnej prítomnosti vďačného obecnstva, znesú aj tie najprísnejšie kritériá.

Na tejto úspešnej inscenačnej a interpretačnej realizácii sa podieľali: hudobné naštudovanie Igor Bulla a Pavol Tužinský, dirigent Igor Bulla, režia Igor Šimeg, scénografia a kostýmy v spolupráci s MeHuD BB a Raut & Rent s. r. o., korepetície Zulfizar Zazrivá a Bohdan Koval.

Doc. Ján Zemko, foto: Gabriel Sárossy

Osoby a obsadenie:**Tamino – princ:***Peter Račko***Pamina – dcéra Kráľovnej noci:***Mária Tajtáková / Miriama Trembáčová***Sarastro – kňaz Slnka:***Andrej-Marek Kaňa***Kráľovná noci:***Katarína Kuručová / Katarína Mojžišová***Papageno – vtáčnik:***Gabriel Sárossy / Marek Pružinec***Papagena:***Lenka Brodecová / Alžbeta Serdelová***1. dáma:***Jana Radovičová / Patrícia Schwarz***2. dáma:***Deborah Jendruchová / Miriam Brandisová***3. dáma:***Eva Banči / Karolína Ludwicka***1. chlapec:***Eva Dadažová / Jana Nemčková***2. chlapec:***Lucia Ciesariková / Kristína Magátová***3. chlapec:***Dana Trokšiarová / Barbora Kršiaková***Zbor:***študentky Katedry vokálnej interpretácie**Orchester Fakulty múzických umení**Akadémie umení Camerata Novisoliensis.*

Sarastrov kráľovský Chrám

Scéna z 1. dejstva

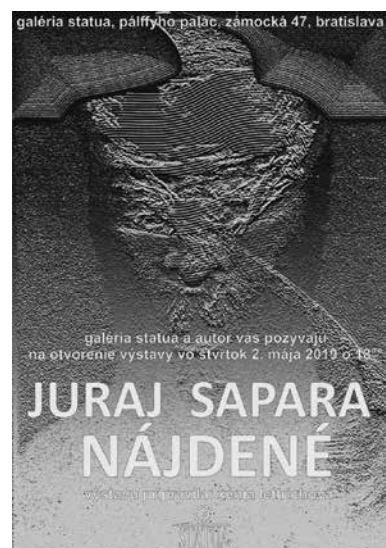
Saparove Nájdené v Bratislave

Galéria STATUA v Pálffyho paláci v Bratislave ponúkla od 2. – 23. mája t. r. výstavu

Juraja Saparua „Nájdené“, ktorú pripravila Xénia Lettrichová. Názov autorskej výstavy sochára Juraja Saparua „Nájdené“ voľne odkazuje na spôsob formovania štruktúry jeho tvorby v línii komornej plastiky, medaile, objektu, kresby, maľby, digitálnej fotografie... na skutočnosť, že v tvorbe podnety prijíma tak, ako mu ich život prináša. Prijíma ich ako tvorivé výzvy k odkrývaniu nových výpovedných možností, tvorivých postupov a k overovaniu formy autorského výtvarného vyjadrenia. Modelované a do bronzu odlievané komorné plastiky sa vzťahujú k štúdiu na VŠVU u prof. Jozefa

Kostku, odkiaľ si vo svojom výtvarnom prejave nesie voľnosť, ľahkosť i schopnosť zobrazovaný námet „neutáhať“. Plastiky tvoria jadro Saparovej sochárskej tvorby a názorovo východiskovú platformu k ďalším (na výstave prezentovaným) materiálovým a tvaroslovným výskumom. K voľne koncipovaným, v procese tuhnutia modelovaným železným medailám, k objektom konštruovaným z akrylátového skla i k digitálnym grafikám. Krédom Juraja Saparua pri tvorbe „Nájdených“ je zapojením svojho umeleckého cítenia výtvarne zúročiť vlastnosti materiálu a zdieľať s ním inšpiráciu, ktorá prichádza počas jednotlivých fáz technologických postupov.

(in)

galéria statua, pálfyho palác, zámocká 47, bratislava

galéria statua a autor vas pozývajú na otvorenie výstavy vo štvrtok 2. mája 2019 o 18^hJURAJ SAPARA
NÁJDENÉ

výstava na hosťovníctve galérie statua

Edičná činnosť FMU AU r. 2018

JELA ŠPITKOVÁ

Život s husľami

Mária Strenáčiková, Peter Strenáčik

Kniha Jela Špitková s podtitulom Život s husľami je inšpirujúcim životným príbehom poprednej slovenskej husľovej virtuózky a pedagogičky. Monografia rozpráva o umelkyni, ktorá celý svoj život zasvätila umeniu hry na husle. Vďaka svojej vôli, talentu a vytrvalosti dosiahla vo svojom odbore obdivuhodné výsledky. Koncerty v šesdesiatich krajinách na piatich kontinentoch sveta s najvýznamnejšími orchestrami, v najväčších koncertných sálach, víťaztvá na najprestížnejších medzinárodných husľových súťažiach sú len časťou z jej bohatého umeleckého života. Publikácia rozpráva o detstve, štúdiu, umeleckých cestách, pôsobení huslistky na poste koncertnej majsterky a vysokoškolskej pedagogičky. Záver obsahuje sumár sólových koncertov so sprievodom orchestrov, výber koncertného repertoáru, diskografu a podrobný prehľad koncertných aktivít.

„Od detsva snívala o kariére huslistky, o veľkých svetlom zaliatých pódiiach a lesku orchestrálnych nástrojov. Vďaka nevšednému talentu, cieľavedomému a neúnavnému každodennému cvičeniu svoj sen v dospelosti uskutočnila.“

Teoretické východiská učiteľskej praxe pre doplňujúce pedagogické štúdium učiteľov umeleckých predmetov I. diel

Mária Strenáčiková

Učebnica určená pre študentov doplňujúceho pedagogického štúdia pre učiteľov umeleckých predmetov. Poskytuje prehľad o najdôležitejších témach, ktoré ovplyvňujú priamu pedagogickú prax. Prezentyje teoretické východiská, základnú terminológiu a ponúka aj odpovede na otázky z pedagogicko-psychologickej oblasti. Hlavnými kapitolami publikácie sú: 1. Charakteristika pedagogických a psychologických vied – história a súčasnosť, 2. Teoretické modely učenia sa a vzdelávania, 3. Edukačný

proces a jeho činiteľa a 4. Psychologické aspekty vzťahov v škole.

„V pedagogickej praxi sa učiteľ neustále stretáva s určitými termínmi, ktoré musí byť schopný vymedziť a pochopiť ich podstatu. Priamo sa týkajú jeho činnosti a jej výsledkov, a preto je nevyhnutné, aby rozumel ich významu.“

Teoretické východiská učiteľskej praxe pre doplňujúce pedagogické štúdium učiteľov umeleckých predmetov II. diel – Pedagogická diagnostika

Mária Strenáčiková

II. diel vysokoškolskej učebnice nazera na tému pedagogická diagnostika z rôznych aspektov. Okrem samotnej pedagogickej diagnostiky sa študent dozvie cenné informácie aj o jej etapách, metódach, zásadách a praktickom uplatnení v hudobnej edukácii na základných umeleckých školách a na konzervatóriách.

„Hodnotenie zastáva významnú pozíciu v procese diagnostiky. Malo by byť súčasťou každej vyučovacej hodiny. Mnoho učiteľov automaticky spája hodnotenie s klasifikáciou, ale jeho podstata je oveľa širšia. Klasifikácia, ktorá býva najčastejšie vnímaná ako „známkovanie“, je len výsledkom procesu hodnotenia, no samotný proces hodnotenia do nej nemusí vyústiť.“

Teoretické východiská učiteľskej praxe pre doplňujúce pedagogické štúdium učiteľov umeleckých predmetov III. diel – Pedagogická komunikácia, Tvorivosť

Mária Strenáčiková

Pokračovanie odbornej publikácie pre študentov doplňujúceho štúdia sa tentokrát zameriava na oblasť pedagogickej komunikácie a tvorivosti. Prvá časť učebnice definuje základné pojmy pedagogickej komunikácie, osobitosti verbálnej a neverbálnej komunikácie medzi učiteľom a žiakom na ZUŠ a na konzervatóriách. Popisuje aj emocionál-

nu stránku komunikácie a komunikáciu v hudobnom umení.

Druhá kapitola s názvom Tvorivosť prináša poznatky zo psychológie, informácie z oblasti didaktiky a hudobnej psychológie. Značný priestor je venovaný umeleckej a hudobnej tvorivosti.

„V hudobnej edukácii by mal učiteľ využiť také vlastnosti tvorivého žiaka ako usilovnosť, vysoká miera frustračnej tolerancie, aktivita, snaha po seba-realizácii a po zdokonaľovaní, vysoká miera aktivity a podnikavosti. Nemal by tlmieť aktivitu žiaka, ale naopak, mal by ju podporovať častými príležitosťami účinkovať na koncertoch, zapájať sa do ich prípravy, mal by prihlasovať žiaka na súťaže a na rôzne vystúpenia“.

Zborník prác doktorandov 5

Editorka: Mária Glocková

Zborník predkladá vybrané časti dizertačných prác doktorandov FMU. Svoje poznatky východiská, inovatívne riešenia, prínos do výskumu v oblasti hudobného umenia prinášajú –

Mgr. art. Gustáv Beláček: Interpretácia duchovnej piesne a basových partov v oratórnej a omšovej tvorbe Antonína Dvořáka

Mgr. art. Na Zhao, ArtD.: Koloratúrny soprán v dielach W. A. Mozarta (výber)
Mgr. art. Martin Popovič: Interpretácia barytónových postáv v operách Giuseppe Verdiho (výber)

Mgr. art. Daniel Šimandl, ArtD.: Podoby sakrálnej ideografie vo Verdiho diele

Mgr. art. Daniela Szeghő, ArtD.: Diela pre violončelo inšpirované európskym folklórom

Mgr. art. Ľubica Vargicová: Interpretovaná komparácia postáv pre koloratúrny soprán v talianskej a francúzskej opere
Mgr. art. Jozef Vohár: Francisco Tárrega skladateľ a interpret

Mgr. art. Zuzana Výbošťoková, ArtD.:

Problematika klavírnej spolupráce v tvorbe vybraných kompozícií pre drevné dychové nástroje v období romantizmu a 20. storočia

„Verdiho výnimočnou kompozičnou črtou bola jeho schopnosť vytvoriť napätie a pohyb v dielach, obzvlášť v monumentálnych scénach na koncoch dejstiev (najmä na koncoch prvých a druhých dejstiev) – finále alebo zborové concertato.“

–

Kapitol(k)y z hudby

Mária Glocková

Kniha ponúka exkurz do vybraných oblastí hudobnej teórie, umeleckej kritiky, psychológie hudby a muzikoterapie. Publikácia obsahuje dôležitú hudobnú terminológiu, vysvetľuje pojem hudobná analýza z filozofického hľadiska, naprieč rôznymi názorovými spektier. Kapitola O umeleckej kritike zahŕňa históriu hudobnej kritiky, žánre umeleckej kritiky a marginálie hudobnej kritiky na Slovensku. Vedecká disciplína psychológia hudby obsahuje poznatky a názory významných svetových psychológov a psychiatrov. Na psychológiu hudby nadväzuje oblasť muzikoterapie. Jej počiatky, vývin a experiment tzv. Mozartov efekt, ktorý v rámci muzikoterapie realizovali americkí psychológovia a psychiatri koncom 90. rokov minulého storočia nájdeme v poslednej kapitole.

„Tvorivosť je záležitosťou akejkoľvek osobnosti, nielen výnimočných tvorivých schopností umelca. Ako tvorivé vlastnosti a schopnosti sú najčastejšie uvádzané senzitivita, fluencia, flexibilita, originalita, redefiniácia, elaborácia, intuícia, analytickosť, syntetickosť a schopnosť improvizácie.“

–

Metodika spevu

Ján Zemko, Jozef Raninec

Kniha je venovaná predovšetkým pedagógom a študentom, ktorí sa na vykonávanie tohto povolania pripravujú. V dvoch hlavných kapitolách Tvorba ľudského hlasu a Školenie hlasu v systéme hudobnej pedagogiky postupne autori popisujú – zrod a vývoj ľudského hlasu, fonačné ústrojenstvo, dýchaciu (respiračnú) súpravu, sluchový orgán,

hlasotvorný orgán, upravujúce (modifikačné) ústrojenstvo, zásady hlasovej hygieny a životosprávy, hlasové chyby a poruchy, druhy speváckej produkcie, hlasovú výchovu detí, spevácke školenie v kolektíve, metódy speváckeho školenia a tvorbu speváckeho nástroja.

„Súčasťou výrazovej interpretačnej stránky je aj vonkajší prejav speváka na koncertnom pódii alebo na divadelnej scéne, pri ktorom sa vyžadujú herecké a scénické výrazové prostriedky. Dokonale ovláda svoj hlas, stojí na pódii alebo na scéne úplne pokojne, zdanlivo uvoľnene, sotva na ňom vidieť, že dýcha, mimické svalstvo je vľúdne, sánka sa pohybuje ladne, vokály tvorí prirodzeným, pôvabným a usmievaným spôsobom, výslovnosť je zreteľná.“

–

Horizonty umenia 5 – Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej webovej konferencie

Editorka: Mária Strenáčiková

Zborník obsahuje príspevky, vlastné názory a progresívne výsledky svojej umeleckej, vedeckovýskumnej a pedagogickej práce autorov z Čiech, Maďarska, Poľska, Ruska, Slovenska a Ukrajiny.

PhDr. Karel Dichtl (Česká republika)

Několik poznámek k otázkám deminutivních frekvencí v operní literatuře N. A. Rimského – Korsakova

doc. Mgr. art. Karol Medňanský, PhD.

(Slovensko) Zborník Singe-Spiel und Generalbass-Übungen TWV 25:36-85 George Philippa Telemanna (1681 – 1767) v kontexte dobovej hudobnej teoretickej-praktickej spisby

doc. István Szabó, DLA (Maďarsko)

A kisdob történeti útja az ütőhangszerek világában

Mgr. Ivana Šušťková (Česká republika)

Josef Černík – moravský regionální skladatel a hudební folklorista

Mgr. Luboslav Torma, DiS, art. (Česká republika)

Expresia umenia a hudby vo vedeckododbornej spisbe

Assoc. Prof. Judit Váradi, PhD., egyetemi docens (Maďarsko)

A zenepedagógia történeti dimenziója

Magyarországon

prof. Alexander Demchenko, doctor of art history (Rusko)

Бум энергии и динамизма в музыкальном искусстве России начала XX века

Andriy Ivanovich Dushniy, PhD. (Ukraina)

Послამь Андрія Сташевського в контексті баянної школи України

Dr. hab. Krzysztof Kostrzewa (Poľsko)

Muzyka religijna Boguslawa Schaeffer

MgA. Nataliia Kysil (Česká republika)

Формирование студенческого творчества в музыкальных дисциплинах

Kateryna Popovych (Slovensko)

Jubilujúci ukrajinský skladateľ Myroslav Skoryk

Hanna Savchyn (Ukraina)

Акордеонная сборка как объект научного исследования в контексте народно-инструментального искусства Украины (Львовская обл.)

dr. Krzysztof Uscilowski (Poľsko)

Narodowe i nie narodowe wlasciwosci kompozycji Wojciecha Kilara „KRZESANY (1974)“

MgA. Alena Vigašová (Slovensko)

25. výročie založenia Dámskeho komorného tria

prof. MgA. René Adámek (Slovensko)

Vybraná klavírní tvorba českých skladatelů v interpretaci zahraničních umelců

Mgr. Klaudia Račič Derner, ArtD. (Slovensko)

Reflexia na vokálno-interpretáčnú problematiku v cykle piesní Hanuša Domanškého: Elegická Suita

MgA. Jiřina Dvořáková Marešová, Ph.D. (Česká republika)

Teoretická východiska k návrhu paradigmatického systému umožňujúciho analyzovať interpretačný proces

Mgr. Miroslava Ivanová (Česká republika)

Prečo je potrebné prezentovať deťom (vokálne) diela na vysokej umeleckej úrovni?

Ewa Nidecka, PhD. (Poľsko)

Koncepcja i zamysł twórczy w miniaturach fortepianowych z 1946 r. Artura Malawskiego

PhDr. et. Mgr. Emanuel Orban, PhD.
(Česká republika)

Ernest Weidler a rozhlasové pásmo

Mgr. Martina Štěpánová, DiS. (Česká republika)

Dvě preludia Mikalaje Konstantina Čiurlionise

Mgr. art. Zulfizar Zázrivá, PhD., ArtD. (Slovensko)

Teoreticko – interpretačná analýza Sonáty pre štvorročný klavír FP 8 od F. Poulenca

doc. Dr. univ. Agáta Csehiová (Slovensko)

Prínos Zoltána Kodályho do klavírnej tvorby a pedagogiky

Dr hab. Mirosław Dymon (Poľsko)

Muzykoterapia dzieci ze spektrum autyzmu

Mgr. Dana Hajóssy (Slovakia)

Klavírna spolupráca a komorná hra

Dr hab. Mirosław Kisiel (Poľsko)

Edukacja taneczna śląskich nauczycieli przedszkolnych w Polsce

Mgr. Miloš Kmeť, PhD. (Slovensko)

Možnosti výtvarnej výchovy v rozvoji metakognitívnych zručností žiakov

Dr hab. Maciej Kołodziejcki, prof. KPSW (Poľsko)

Zdolności muzyczne rozwijające się uczniów w wieku młodszym szkolnym w badaniach własnych i pracach promocyjnych studentów wcześniejszej edukacji w ujęciu komparatystycznym

Mgr. Martin Kratochvíl, PhD. (Slovensko)

TA BU BU – študentská výstava v Bunkri

PaeDr. Miriam Matejová, PhD. (Slovensko)

Pedagogický profil Otílie Hagarovej

prof. Mgr. art. Irena Medňanská, PhD. (Slovensko)

Inkluzívna hudobná pedagogika ako nová (možná) subdisciplína v systematicke hudobnej pedagogiky

PaeDr. Renáta Pondelíková, PhD. (Slovensko)

Kurikulum výtvarnej výchovy na Slovensku a možnosti jeho aplikácie v edukačnom procese

Mgr. art. Anabela Sládek ArtD. (Slovensko)

Digitálny obraz – nová matrica vo výtvarnom vzdelávaní

Mgr. art. Barbora Špániková, ArtD. (Slovensko)

Emócia – proces – tvorba

PaedDr. Dagmar Strmeňová, PhD. (Slovensko)

Hudobný artefakt – možný prostriedok vzdelávania

Prof. PaedDr. Daniela Valachová, PhD., PaedDr. Blanka Kožík Lehotayová, PhD. (Slovensko)

Názory učiteľov základných umeleckých škôl k problematike výtvarného nadania a talentu – výsledky výskumu

MgA. Kateřina Vašíčková (Česká republika)

Studenti zpěvu – budoucí pěvci nebo učitelé?

„Rozhlasové pásmo musí ísť po podstate problému, recipient je schopný z neho vyčítať publicistický či dokumentárny zámer. Na spomínanú požiadavku by sa malo v prvom rade akcentovať. Úspešnosť rozhlasového pásma je garantovaná voľbou témy, ktorá má dosah na daného poslucháča (napr. zdravotie, úcta k vlasti, národu, kultúrny život...)“

Mgr. art. Andrej Sontág, ArtD., foto: a. a.

Úspešné muzikálové fragmenty

Po zrelej úvahe vedenia FMU AU v Banskej Bystrici a pre veľký záujem o vysokoškolské štúdium muzikálového spevu bol tento študijný odbor pred dvoma rokmi akreditovaný a stal sa súčasťou katedry vokálnej interpretácie. Semestrálne skúšky, ale hlavne verejné prezentácie študentov tohto študijného odboru nás presvedčili, že toto rozhodnutie bolo správne.

Muzikál ako žáner, v ktorom sa hovorí, spieva a tancuje, vznikol na začiatku 20. storočia a nahradil operetu. Požiadavka silného výrazu, sugescie a hereckej akcie si vyžaduje nielen herecké a tanečné schopnosti, ale aj javiskovú reč a výrazový spev. Nevyhnutnou súčasťou prípravy muzikálového interpreta by preto malo byť kvalitné ovládanie spevackej techniky, hereckého umenia a pohybových schopností.

Ukážka miery talentu na prezentácii V týchto požiadavkách sa naši študenti zdokonaľujú a svoju mieru talentu dokázali na verejnej prezentácii celovečerného predstavenia Jukebox – muzikálové fragmenty 25. mája 2019 v Robotníckom dome v Banskej Bystrici, kde interpretovali najznámejšie hudobné ukážky zo slávnych svetových muzikálov, vrátane českého a slovenského. Jednotlivé hudobné čísla sa prelínali adekvátnymi spojovacími textami a hereckými akciami do kompaktného celku. Nesmierne nápaditá réžia a hlavne choreografia objavila všestranné schopnosti všetkých účinkujúcich. Veľké uznanie v podobe potlesku im bolo odmenou a povzbudením do ďalšieho štúdia a interpretačného zdokonaľovania.

Podakovanie za túto hodnotnú prezentáciu si zaslúžia: režisér Igor Šimeg, choreografka Michaela Nezvalová, Matej Hučka, klavírny sprievod a korepetítor Ľubomír Richter, scénografia a kostýmy v spolupráci s MeHuD BB, Raut & Rent s. r. o. a Jana Áčová.

Nápaditá choreografia

Účinkujúci prenášali pozitívnu energiu aj na divákov

Účinkovali: Ema Kristofová, Simona Vargová, Terézia Gerzaničová, Dominika Bélová, Dominika Marcinekova, Martin Vetrák, Natália Lukáčsová, Zuzana Onodiová, Peter Javorka, Kristína Vrecková, Dominik Lauko, Ivana Gromová, Aneta Kostovčáková, Laura Mária Kollegová a Viera Semaňáková.

Doc. Ján Zemko, foto Iveta Mišániová

Výstavy a aktivity

Stredoslovenskej galérie

BETHLENOV DOM, DOLNÁ 8:

Vypovedaní / Cigáni v slovenskom výtvarnom umení
19. a 20. storočia

30. 4. – 15. 9. 2019

FOYER:

HYDROZOA – stála expozícia Stana Filka.

Časť druhá / PAVILÓN:

František Demeter & Tomáš Džadoň
(27. 6. 2018 – 30. 6. 2019).

Časť tretia / Koronograf:

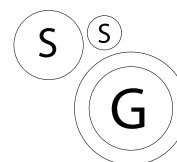
Sarah Jones (od 21. 12. 2018)

Kurátorka: M. Keratová

KOLAPS LAPSUS I.

(25. 6. – 1. 9. 2019).

Autorská koncepcia: Svätopluk Mikyta.

Stredoslovenská
galéria

PRAETORIUM, NÁM. Š. MOYSESA 25:

Tvorivosť a revolúcia

(29. 5. – 15. 9. 2019),

vystavujúci autori: E. Krón, A. Bortnyik, K. Bauer, S. Protopopov.

VILA D. SKUTECKÉHO, HORNÁ 55:

Stála expozícia Dominika Skuteckého, celoročne.

Otváracie hodiny: UT – NE: 10.00 – 15.00 hod.

PODUJATIA A SPRIEVODNÉ AKTIVITY:

Celoročne – Vila D. Skuteckého: Zábavný skicár – pre najmenších návštevníkov – Detský tlačný sprievodca expozíciou – Galerijné kufríky – Holokaust a osudy D. Skuteckého.

PONUKA PRE ŠKOLY:

SSG realizuje tvorivé dielne, animácie a lektoráty pre materské, základné a stredné školy, školské kluby, základné umelecké školy a centrá voľného času.

Bližšie informácie na www.ssgbb.sk.

SSG, Dolná 8, 975 90 B. Bystrica,

tel.: +421 48/470 16 15, ssgbb@ssgbb.sk, www.ssgbb.sk, fcb.

Voľný vstup do SSG každú poslednú nedeľu v mesiaci počas roku 2019

Naši jubilanti

Júl 2019

55 rokov – Mgr. art. Igor Fábbera, ArtD.

August 2019

55 rokov – Mgr. Ingrid Dobišová

September 2019

60 rokov – prof. Mgr. art. Mária Tománová, ArtD.

doc. Mgr. art. Matúš Ol'ha, PhD.

65 rokov – prof. Daniela Fobelová, PhD.

Jubilantom v mene zamestnancov, študentov a sympatizantov školy srdečne blahožela a do ďalších rokov praje redakčná rada veľa zdravia, šťastia, inšpirácie, tvorivých síl a pohody v osobnom i profesijnom živote.

Zaznamenali sme

Stanovisko pedagógov FVU AU

V otvorenom liste - stanovisku pedagógov FVU AU v Banskej Bystrici k vyhláseniu slovenskej výtvarnej obce zo dňa 1. 4. 2019, ktoré vedenie fakulty adresovalo ministerke kultúry SR Lubici Laššákovej, vyjadrujú pedagógovia fakulty rozhorčenie nad správou o snahe eliminovať činnosť Kunsthalle Bratislava. FVU AU vyjadrila nesúhlas s postupom ministerstva a pripojila sa k iniciatíve a vyhláseniu slovenských výtvarných umelcov.

Suchoža v Budapešti

Pedagóg FVU AU Mgr. art. Jozef Suchoža, ArtD. sa so svojou výstavou Di-Visio II. predstavil v čase 30. apríla - 11. mája t. r. v Parthenón-fríz Terem Maďarskej univerzity výtvarných umení v Budapešti. Kurátorkou výstavy bola PhDr. Alena Vrbanová, PhD.

Jukebox v Robotníckom dome

Muzikálové fragmenty pod názvom Jukebox ponúkli v druhej polovici mája v banskobystrickom Robotníckom dome poslucháči katedry vokálnej interpretácie - muzikálový spev FMU AU.

Spomienky na budúcnosť

Olja Triaška Stefanovič a Ján Triaška „zavítali“ v čase od 4. mája do 9. júna do Banskej Štiavnice so svojou výstavou Spomienky na budúcnosť. Kurátorom výstavy v tamojšej Galérii Schemnitz bol Juraj Čarný.

Plnenie dlhodobého zámeru

Jeden z ostatných májových dní bol vyhradený pre zasadanie veľkej umeleckej rady AU, na ktorom sa už tradične vyhodnocuje plnenie dlhodobého zámeru rozvoja školy. Možno konštatovať, že zásadné stanovené ciele škola naplňa a o. i. sa jej darí zvyšovať počet študentov, čo je dnes v širšom kontexte pomerne zriedkavým javom.

Noví doktorandi FVU

Koniec mája patrilo na FVU AU obhajobám dizertačných prác doktorandov: Mgr. art. Kataríny Balúnovej (dizertačná práca: Nové možnosti geometrie / Von z kruhu) v Galérii Fx FVU AU, Mgr. art. Vladimíra Ganaja (Archeológia obrazu

(žriedla predstavivosti) / Nadhľad na FVU AU a Mgr. art. Natálie Okolicsányiovej (Okraj strediu, periféria centra, centrum periférie / Žena v euro-amerikkej postmodernej maľbe) v Laboratóriu VD v Banskej Bystrici. Študijný odbor: Výtvarné umenie, študijný program: Voľné výtvarné umenie.

Zborová pieseň v srdci Slovenska

Zborová pieseň v srdci Slovenska je jedinečným zborovým festivalom na Slovensku, ktorý sa uskutočnil 8. júna v aule EF UMB v Banskej Bystrici a o deň neskôršie v Novej Bani. Na koncertoch sa predstavili tri detské spevácke zbory - Vodopádik, Voce Eufonico a teleso zo ZUŠ Senica. Počas koncertov zaznela svetová premiéra troch nových skladieb pre detský spevácky zbor od troch mladých slovenských skladateľov. Podujatie z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia a FMU AU v Banskej Bystrici.

Za Miloslavom Mojžišom

Po dlhej a ťažkej chorobe nás 29. 5. 2019 navždy opustil významný slovenský hudobník, skladateľ, dirigent a zakladateľ Divadla hudby v Košiciach Miloslav Mojžiš. Narodil sa 14. 7. 1958 v Banskej Bystrici. Tvoril a písal hudobné aranžmány, znelky, ale aj scénickú hudbu pre divadlá, televíziu a rozhlas, je tiež autorom niekoľkých oratórií a oper. Práca pre deti ho oslovila natoľko, že založil OZ Divadlo hudby a začal písať a produkovať detské hudobné rozprávky. Napísal

libretá a hudobné rozprávky ako Môj Macko!, Koza odratá a jež, Včielka Maja, Slamená rozprávka, Máša a Medveď (ich nové dobrodružstvá), Máša, Medveď a Mikuláš... A práve spomínaná Včielka Maja mala 19. 12. 2018 premiéru aj na našich divadelných doskách Akadémie umení v réžii Petry Maxinovej. Tejto premiéry sa osobne zúčastnil aj Miňo Mojžiš, no bolo to jeho posledné odsledované predstavenie. Voľné pokračovanie Včielky Maje už nestihol... Česť jeho pamiatke.

Sláviková v Zlíne

V Krajskej galérii výtvarného umenia v Zlíne (ČR) prebieha výstava Trienále Prostor Zlín: Alternativity destrukcie. Výstava bola otvorená vernisážou 28. mája a potrvá do 8. 9. 2019. Spoločným menovateľom 7. ročníka Trienále Prostor Zlín je princíp návratu - pripomienka niečoho, čo by nemalo byť stratené. Maďarskú umelkyňu Emese Benczúr, poľskú dvojicu Karolinu Kubik a Annu Jochymek a Čecha Lukáša Houdeka dopĺňa slovenská autorka Ivana Sláviková, ktorá sa priklonila k historickej stope sochárskeho zadania. Pripomína dôležitosť nedocenennej sochárky Aliny Ferdinandy (1926 - 1974), ktorej zásluhou sa na Slovensku etablovalo komorné sochárstvo. MultiPLY predtým nikdy neexistujúcich bronzových odliatkov odkazujú na hodnotu i nehodnotu, a sú veľmi prepracovanou formou pocty.

(in)

H U C Z P L S K

Emese Benczúr
Lukáš Houdek
Karolína Kubik & Anna Jochymek
Ivana Sláviková

Krajská galerie výtvarného umění ve Zlíne
Vás srdečně zve na vernisáž výstavy

Trienále Prostor Zlín 2019
Alternativity destrukce

v úterý 26. 5. 2019 v 17 hodin
budova 14

úvodní slovo
Václav Mílek, ředitel galerie

k výstavě promluví
Richard Gregor, autor a kurátor výstavy

29. 5. - 6. 9. 2019
14 1 15 BAŤKA (CENTRUM), Varnéhozov 7040, 760 01 Zlín
vstupné: dle výstavního plakátu od 10 do 15 Kč

Projekt je spolufinancován z prostředků Ministerstva kultury ČR.

Projekt je spolufinancován z prostředků Ministerstva kultury ČR.

Zlínský kraj

Promócie

S koncom školského roka prichádza aj čas ukončenia štúdií a promócií, čas radosti zo získaného titulu. Ako inak, nemohol obísť ani absolventov našej Akadémie umení. Ako prví si vychutnali slávnosť chvíle aktéri z FVU (18. júna), a to súčasne

bakalári a magistri v Rotunde UMB, po nich absolventi FMU (21. júna), takisto spojené Bc. a Mgr. v Rotunde UMB a napokon prišla na rad FDU (25. júna) samostatne Mgr. stupeň a Bc. stupeň v divadelnom štúdiu fakulty.

foto: Vlado Bahýl

ART3 – Vydáva Akadémia umení, Ulica J. Kollára 22, 974 01 Banská Bystrica.

Adresa redakcie: Rektorát AU, miestnosť č. 120, tel. 048/414 5120, fax: 048/414 5109, mobil: 0908 999 598, e-mail: ben01@centrum.sk, internet: <http://www.aku.sk>.

Vychádza raz štvrtročne, nepredajné. Šéfredaktor: Mgr. Ján Beňuška, redakčná rada: doc. Mgr. art. Matúš Olňa, PhD. (predseda), doc. Mgr. art. Mária Strenáčiková, CSC., doc. Igor Benca, akad. mal., Mgr. art. Katarína Burdová, prof. MgA. Michal Murin, ArtD., doc. Mgr. Art. Eva Cáhová, ArtD., Marta Holéciová, Mgr. Ján Beňuška. Grafický dizajn a DTP spracovanie: Mgr. art. Patrik Ševčík, ArtD. Tlač: EQUILIBRIA, s. r. o., EV 5325/16, ISSN 2453-7349, ISBN 978-80-89555.65-9, EAN 9788089555659